

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/4/2015
Identifikačné číslo spisu:	1109231123
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1109231123.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o., Košická č. 37, Bratislava, IČO: 31 342 841, proti žalovanej Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, Bratislava, o zaplatenie spravodlivého zadostučinenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 302/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2014 sp. zn. 4 Co 16/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom 12. septembra 2012 č. k. 22 C 302/2009-67 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 2 000 Eur s príslušenstvom titulom náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) spôsobenej mu súdom v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 67 Cbi 52/2000, a to vydaním nezákonných rozhodnutí a nesprávnym úradným postupom. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že vyhodnotiac vykonané dokazovanie podľa § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) dospel k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná, pretože štátne orgány v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a podľa čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestných veciach, rovnako preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení a iných zásahov orgánov verejnej moci, ak to ustanoví zákon. Mal za to, že z uvedeného v spojitosti s § 7 O.s.p. vyplýva, že súdom neprináleží rozhodovať o zákonnosti iných súdnych rozhodnutí, resp. o správnosti ich úradných postupov a vzniknutých prietáhov v súdnych konaniach. Preskúmať rozhodnutia súdov je možné len na základe podaného riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku v rámci inštančného postupu podľa príslušných ustanovení O.s.p., ktorú možnosť žalobca i využil podaním

odvolania proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. novembra 2007. Zároveň konštatoval, že by tiež muselo byť relevantné rozhodnutie právoplatné a zrušené alebo zmenené príslušným orgánom, ktoré podmienky splnené neboli. Relevantné rozhodnutie preto podľa súdu prvého stupňa nemá atribúty nezákonného rozhodnutia, ktorému zákon priznáva právo na náhradu škody. Pokiaľ ide o prietahy v danom konaní Krajského súdu v Bratislave, tak žalobca nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by tvrdené prietahy preukázal, či už v podobe rozhodnutia konštatujúceho prietahy, alebo že by sa vôbec domáhal ich odstránenia. Z pripojeného spisu prietahy nevyplývajú a z dôvodu neexistencie nesprávneho úradného postupu žalobu žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy vyhodnotil za nedôvodnú. Svoje rozhodnutie po právnej stránke súd prvého stupňa odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 7 ods. 1, 2, 3 O.s.p., § 2, § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. V konaní úspešnej žalovanej ich náhradu nepriznal, keďže žiadne trovy nepožadovala.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. septembra 2014 sp. zn. 4 Co 16/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 zákon č. 514/2003 Z.z. je stanovené, že samotné konštatovanie tejto skutočnosti nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného, pričom zásah takejto intenzity musí preukázať žalobca, keď nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Je pritom podstatné, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby, či dobré meno a povest' osoby právnickej. Po oboznámení sa s obsahom spisu mal odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa za to, že žalobca v danej veci nepreukázal splnenie týchto predpokladov, a preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď jeho žalobe nevyhovel. Žalobca neoznačil a už vôbec nepreukázal existenciu následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie peňažnej náhrady takto vymedzenej nemajetkovej ujmy ako jej vyššieho stupňa, keď satisfakcia v peniazoch má byť znakom a prostriedkom spravodlivej nápravy a nemá predstavovať prostriedok slúžiaci na obohatenie sa. Zákonodarca pri existujúcej právnej úprave všeobecnému súdu neposkytol oprávnenie na poskytnutie primeranej nemajetkovej ujmy len pri konštatovaní porušenia práva bez negatívneho prejavu v jeho sfére, a to na rozdiel od čl. 127 Ústavy relevantného pre Ústavný súd, resp. pokiaľ ide o zákonnú úpravu konania pred EŠLP. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa tiež podmienky vyžadované ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. pre riadne odôvodnenie rozhodnutia, je dostatočne presvedčivý a dáva odpoveď na relevantné otázky prejednávanej veci. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá spočíva v nepresvedčivom a nezrozumiteľnom odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Bratislave. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tiež založené na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) otázky zodpovednosti štátu za nemajetkovú ujmu; trpí aj inou vadou majúcou základ v nepreskúmateľnosti a zmätočnosti dôvodov rozhodnutia. Za ďalšie žalobca namietal, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k podanému odvolaniu, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Taktiež v konaní pred odvolacím súdom žalobca nebol vypočutý, nemohol tak predniesť argumentáciu na podporu svojich tvrdení. Dovolateľ navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a ním potvrdený prvostupňový rozsudok boli zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Žalobca v dovolaní okrem iného odvolaciemu súdu vytýka, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k ním podanému odvolaniu z 18. decembra 2012, v dôsledku čoho nemal možnosť vyjadriť sa k nemu, v čom zároveň vidí odňatie možnosti konať pred súdom.

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V danom prípade z obsahu spisu dovolací súd zistil, že k odvolaniu žalobcu (viď č. I. 79) sa písomne vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 18. decembra 2012 (č. I. 84). Následne odvolací súd toto vyjadrenie doručoval (viď č. I. 89) žalobcovi postupom podľa § 48 ods. 1, 2 O.s.p. na adresu uvedenú v obchodnom registri (č. I. 90). Žalobca si zásielku súdu nevyzdvihol. Podľa § 48 ods. 2 O.s.p. ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení (v danom prípade 12. septembra 2014), a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie. S poukazom na uvedené je neopodstatnené tvrdenie žalobcu, že nemal možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu vyjadrenie žalovanej nedoručil, čo nie je pravdou.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že pred odvolacím súdom nebol vypočutý a nemohol tak predniesť argumentáciu na podporu svojich tvrdení, v čom tiež videl odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), k predmetnému najvyšší súd uvádza, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

Ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, umožňoval odvolaciemu súdu v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 214 ods. 1 O.s.p., rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Aj v prípadoch, v ktorých odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, je povinný oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Po preskúmaní spisového materiálu v predmetnej veci dovolací súd zistil, že krajský súd o odvolaní žalobcu rozhodoval bez nariadenia ústneho pojednávania, pričom sa opierať o ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p., vzhľadom k tomu, že v tomto prípade nebola splnená žiadna z podmienok podľa § 214 ods. 1 O.s.p., za ktorých je ústne odvolacie pojednávanie treba nariadiť. Zo súdneho spisu je zrejmé, že pojednávanie, o ktorom žalobca tvrdí, že sa dňa 24. septembra 2014 konalo bez jeho prítomnosti, bolo v skutočnosti verejné vyhlásenie rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p., na ktoré sa účastníci osobitne nepredvolávajú z dôvodu, že jeho miesto a čas sa uverejňujú na úradnej tabuli súdu, účastníci konania i verejnosť teda majú dostatočnú možnosť sa o ňom dozvedieť. Pokiaľ ide o verejné vyhlásenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2014, sp. zn. 4 Co 16/2013, jeho miesto a čas, ako to vyplýva zo súdneho spisu (č. I. 89), boli zverejnené na úradnej tabuli tohto súdu dňa 17. septembra 2014, t. j. v lehote 7 dní pred jeho vyhlásením (24. septembra 2014), pričom zákon vyžaduje len päť

dňovú lehotu, žalobca sa o ňom teda mohol dozvedieť riadne. Oznámenie bolo z úradnej tabule súdu zvesené dňa 25. septembra 2014. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že podmienky ustanovenia § 156 ods. 3 O.s.p. boli dodržané. Vyhlásenie rozsudku je len verejné oboznámenie účastníkov a ostatných osôb s výsledkom rozhodovania, ku ktorému súd po preskúmaní veci dospel, a v rámci ktorého už nie je priestor na to, aby účastníci prednášali svoje návrhy, námietky, a ani sa už nevykonáva dokazovanie, čo inými slovami znamená, že žiaden z účastníkov na verejnom vyhlásovaní rozsudku už nijakým spôsobom nemôže ovplyvniť to, ako súd v danej veci rozhodol, preto ani neprítomnosť na takomto verejnom vyhlásení nemôže byť účastníkom na ujmu. Preto postup odvolacieho súdu, ktorý odvolanie prejednal a vo veci rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, bol zákonný a žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Z uvedeného je možné uzavrieť, že odvolací súd postupoval v zmysle príslušných zákonných ustanovení, pri prejednávaní veci procesne nepochybil a svojím postupom žalobcovi neodňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní odvolaciemu súdu tiež vytýka, že jeho rozhodnutie je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu je judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná len za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Na právnom závere, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajú viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013, ale tiež 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. V uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015 ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v súlade so svojou stabilnou „dovolacou“ judikatúrou náležite zdôvodnil, prečo nedostatočné odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Postoj najvyššieho súdu v tejto otázke nesignalizuje arbitrárnosť či zjavnú neodôvodnenosť, a to hlavne s ohľadom na povahu dovolacieho konania ako mimoriadneho opravného konania, ktorým sa preskúmava právoplatné rozhodnutie a zasahuje sa ním do nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety - dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania,

obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa.

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Vychádzajúc z toho dospel dovolací súd k záveru, že právo dovolateľa na riadne odôvodnenie porušené nebolo. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v danom prípade obsahuje nielen vysvetlenie skutkových zistení a záverov, ku ktorým dospel odvolací súd, ale tiež právne posúdenie týchto záverov. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

Žalobca v dovolaní vyslovil nespokojnosť aj s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnej žalovanej nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.